

Særudgave af FF Nyt i anledning af FF Skagens 60 års jubilæum

Et stort tillykke skal lyde til FF Skagen i anledningen af virksomhedens 60 års jubilæum. Vi vil benytte denne lejlighed til at give et tilbageblik gennem tiderne, årti efter årti, optur efter nedtur og generation efter generation. Rigtig god fornøjelse.

INDHOLD

»Hvis ikke folk havde passet på FF gennem tiden, så havde FF ikke været her i dag« – Et tilbageblik med bestyrelsesformand Jens Borup	2	1980'erne	6	2000'erne	10
1960'erne	4	1990'erne	7	2010'erne	11
1970'erne	5	Stifter af FF: »Det var en god tid«	8	»Vi skal bidrage til at brødføde verdens voksende befolkning« – Et kig ud i fremtiden med CEO Johannes Palsson	14
		Bestyrelsesformænd og direktører gennem tiden	9		

»Hvis ikke folk havde passet på FF gennem tiden, så havde FF ikke været her i dag«

»Heroppe er vi ikke stolte. Vi er taknemmelige.« Sådan lyder det ikke sjældent fra bestyrelsesformand i FF Skagen, Jens Borup, hvis roserne over virksomhedens udvikling gennem de seneste årtier bliver for store.

I samme åndedrag var det Jens Borup meget magtpåliggende, at dette tilbageblik ikke kun kom til at handle om ham, men nærmere om »den kæde af mange, der har passet godt på FF Skagen.«

Ydmyghed, stærkt slid og loyalitet er kendetegnende for Jens Borup, der har været bestyrelsesformand i FF Skagen siden 2007. På disse indledende sider af FF Nyts 60 års jubilæumsudgave vil han hjælpe os med at se tilbage i tiden hos FF, og vi vil samtidig få et indblik i det at være fisker dengang i »de gode gamle dage«.

»Dengang jeg startede, var fiskeriet lidt mere et kald eller en mulighed for at blive sin egen lykkes smed. I dag er det blevet en virksomhed med forretnings-

Jens Borup mindes en tid, hvor man virkelig stod sammen i tykt og tyndt. Han fremhæver forhenværende direktør Werner Broberg, som var utrolig vellidt blandt fiskerne og i den grad forstod, at man skulle holde sammen om at skaffe råvarerne – for uden råvarer, ingen fabrik. Dette sammenhold har altid været kendetegnende for FF.

plan,« siger Jens Borup om en af de væsentligste forskelle mellem dengang og nu.

Samtidig var fiskerne i Skagen afhængige af den lokale fiskemelsfabrik på en anden måde end i dag, fordi de ikke havde fartøjerne til at sejle langt.

»Det gav et utroligt godt tilknytningsforhold, hvor fiskerne også godt kunne acceptere en til tider lavere pris,« siger Jens Borup.

Sammenhold bygget på tre ben

En ting er dog det samme fra dengang og til nu, nemlig grundtanken om, at fiskeren skal opnå den bedste pris for sine fisk. Andelshavernes fællesskab var dengang bygget på tre ben for at sikre dette.

Det første var selvfølgelig fiskemel og -oliefabrikken i sig selv, der sikrede, at fiskeren tjente penge på fisken i hele

En ung Jens Borup på en af sine første sejlture som skipper.

værdikæden. Andet ben var handelsafdelingen inklusive olielageret.

»Det, at der kunne købes olie ind i fællesskab gav store rabatter og var en af hjørnestenene til, at der kunne holdes sammen på fællesskabet,« siger Jens Borup, der selv blev andelshaver i 1981.

Tredje ben var fiskesorteringen og kasseudlejningen.

»For at sikre største økonomiske gevinst blev fisk til konsum pillet fra og sendt på auktion, mens kasseudlejningen gjorde, at FF stadig havde kontakt til fiskerne i den periode, hvor de fangede konsumfisk,« siger Jens Borup.

Har aldrig tvivlet på FF's eksistensberettigelse

»Det var vanskelige tider i 80'erne og 90'erne, hvor EU øgede reguleringen af fiskeriet. Det gav en vis udskiftning, da ikke alle lykkedes med at tilpasse sig de nye tider,« siger Jens Borup.

Trods op- og nedture grundet såvel naturens luner samt politik op igennem tiden, har Jens Borup imidlertid aldrig tvivlet på FF's overlevelse.

»Der har altid været masser af gode kræfter, der vænede om FF. Der var så også dem, der landede andetsteds, hvis de kunne få et par ører mere for fisken. Det var FF's udfordring: at kunne give en pris, så folk der gik ind for sammenholdet blev ved med at lande til FF. Men jeg har aldrig skænket det en tanke, at det ikke skulle gå,« siger Jens Borup.

Jens Borup fik sin første kutter i 1981 og opkaldte den Esther Jonny – efter sin mor og svigermor. I samme ombæring blev han andelshaver i Fiskernes Fiskeindustri. Det betyder, at han til næste år har været tilknyttet FF Skagen i 40 år.

Jens Borup

- Født 1955
- Kommer oprindeligt fra Avernakø
- Har fisket siden han var 15 år
- Skipper fra Skagen Skipperskole som 22-årig
- Blev andelshaver i FF i 1981
- Bestyrelsesmedlem i FF siden 1986
- Bestyrelsesformand i FF siden 2007

Tidslinje

FF Skagen

Scandic Pelagic

1912
P. Anthonisen stiftes

1930
Skagerak Fiskeeksport stiftes

1948
Erik Taabel Fiskeeksport stiftes

1946

Havnens Fiskebod stiftes
(senere HF Transport og Fiskehandel)

1960'erne

Fabrikken på Buttervej

Fiskernes Fiskeindustri a.m.b.a. har formelt set eksisteret siden den 2. januar 1960, hvor den nyindkøbte fabrik på Buttervej i Skagen blev indviet.

En andel kostede 7500 kr. pr. kutter, og i virksomhedens første år voksede antallet af andelshavere til 95 ud af den 500 kutter store flåde i Skagen dengang.

Det første år producerede fabrikken 2165 tons fiskemel – det samme, som der i dag bliver produceret på bare tre dage!

Turbulent start

I 1960 var der i alt 18 fiskemelsfabrikker i Danmark. FF's første leveår var turbulente, i særdeleshed fordi fiskemelsfabrikken »Nordjylland« satte priserne op,

hvilket gjorde det svært at skaffe såvel indtjening som nye andelshavere. Samtidig viste regnskabet for 1960 et voldsomt underskud. Alt dette førte til, at fabrikken næsten blev solgt i 1961.

I løbet af de kommende år blev der imidlertid rettet op på økonomien. Der blev produceret mere fiskemel, og der blev etableret handelsafdeling, kasseterminal og fiskesortering.

Søren Fandenivold

Det var fiskeskipper Søren Hougesen, der ledte an blandt den mindre gruppe fiskere, der ikke længere ville finde sig i for ringe betaling for deres fisk.

Det er intet under, at han i sin tid gik

under navnet Søren Fandenivold. Tidligere har han bl.a. fortalt følgende om dengang, de skulle låne en halv million i banken for at købe fiskemelsfabrikken på Buttervej:

»Jeg gik ind i Skagen Bank og spillede højt spil. Jeg sagde lige ud og med fast stemme, at vi kunne låne pengene i Hjørring, hvilket jo ikke passede. Og jeg tilføjede, at hvis Skagen Bank ikke troede på projektet, som så mange fiskere stod bag, ville samtlige fiskere flytte deres bankkonto til Hjørring,« sagde Søren Hougesen. Inden han nåede døren, havde bankdirektøren kaldt ham tilbage og sagt, de havde en aftale.

Således blev industrifisk, dengang kaldet skidtfisk, landet på Skagen Havn. Herefter blev de kørt i lastbiler til fabrikken på Buttervej, med store lugtgener til følge.

»Blod, sved og tårer kostede det. Men det er dog vidunderligt at se, hvor godt det er gået – fra 93.000 kr. på bogen til en omsætning på omkring 1 mia. – skabt af fiskerne selv,« sagde Søren Hougesen (tv.) tilbage ved FF Skagens 40 års jubilæum.

1960

Stiftelse af Fiskernes Fiskeindustri a.m.b.a.

1969

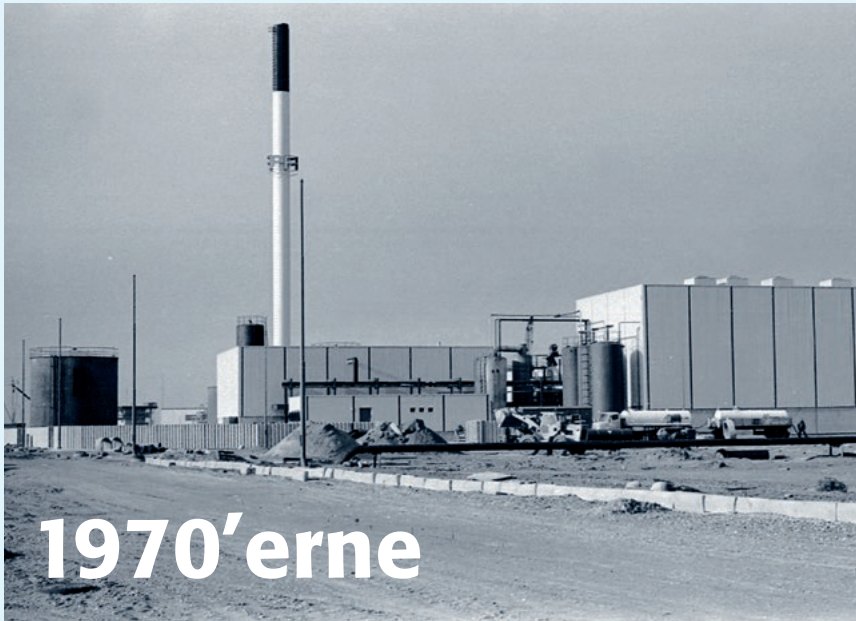
Stiftelse af Hanstholm Fiskemelsfabrik ks. c/o Rønland (i daglig tale Rønland)

1965

Paul Mattsson AB stiftes

1966

MP Produkter stiftes

FF flyttede på havnen

I 1970 var antallet af andelshavere 80, og på grund af utilstrækkelig kapacitet på Buttervej måtte man stadig oftere sige nej til nye andelshavere. Det førte til, at FF i 1973 flyttede i nye faciliteter på Skagen Havn – en investering på knap 20 mio. kr. Den nye fabrik havde en kapacitet på 1000 tons fisk i døgnet – knap halvdelen af, hvad det oprindelige anlæg producerede i løbet af hele fabrikkens første leveår!

I forbindelse med ibrugtagningen af den nye fabrik blev det vedtaget, at alle med hjemsted nord for Limfjorden kunne blive andelshavere, og det samme kunne da også filetfabrikkerne, således at de kunne sikre FF faste leverancer af afskær.

Mangel på råvarer

Det gik rigtig godt på den nye fabrik, og allerede året efter flytningen blev det besluttet at udvide den yder-

ligere. Det nåede imidlertid aldrig at blive realiseret. I midten af 70'erne

Her ses Erik Aaens kutter S 243 Herman. Erik Aaen var skipper og bestyrelsesformand i FF. »I et andelsselskab står vi sammen i lyst og nød. Det er selve grundideen,« har Erik Aaen tidligere udtalt.

voksende den internationale modstand mod industrifiskeriet, som blev beskyldt for at nedfiske sildebestanden. I 1976 til 1978 var der mangel på råvarer, og der udbrød decideret priskrig, da konkurrenten Superfos Nordjylland satte prisen op. FF kunne godt følge med på prisen, men mistede seks andelshavere. »Der må vises sammenhold og god vilje indenfor de fiskerejede fabrikker – ellers bliver det på længere sigt storkapitalen, som overtager fiskemelsproduktionen,« sagde daværende bestyrelsesformand Erik Aaen om råvarekrisen på generalforsamlingen d. 10. marts 1979. Fiskerne tog opfordringen om sammenhold og god vilje til sig, så FF klarede sig gennem krisen og gik et væsentligt bedre årti i møde.

1973

Fabrikken flytter fra Buttervej til Havnen.
Rønland skifter navn til
Fiskernes Fiskemelsfabrik Hanstholm af 1973

1977

Havfisk stiftes

1980'erne

Werner Broberg startede som regnskabschef i 1963, men har i sine over 40 år i FF været forretningsfører/adm. direktør i næsten alle årene. Han bliver beskrevet som manden, der løftede FF fra at være en lokal fiskeindustri til at være et brand på verdensmarkedet.

Stor fremgang trods skærpet konkurrence

Det var hårde tider for fiskemelsfabrikkerne i Danmark, der kæmpede hårdt om råvarerne. På bare 1,5 år måtte fem

Fiskemel blev lastet direkte ombord på fragtskibene.

fabrikker dreje nøglen. Samlet set faldt antallet af fabrikker i perioden fra 13 til 5. Men i forhold til råvarerne trak FF det længste strå, blandt andet fordi der kom fiskere fra Strandby og Hirtshals, der landede deres fisk til FF.

Fra starten og til slutningen af årtiet blev produktionen af fiskemel tredoblet, mens omsætningen blev firedoblet. Det blev derfor nødvendigt at indføre treholdsskift, så der ved spidsbelastning kunne arbejdes alle ugens dage.

Overtog ærkekonkurrenten

Årtiets største begivenhed var i 1985, da FF's største konkurrent, førømtalte Superfos Nordjylland, kastede håndklædet i ringen og ringede og spurgte, om FF ville overtage virksomheden! Det skete for 10 mio. kr.

Her ses en af leverandørerne, skipper Ole Jørgensen med S 249 Charlotte, med dækket fuld af sperling.

Nye udenbys leverandører

Lukningen af fiskemelsfabrikker samt overtagelsen af Superfos Nordjylland gav nye leverandører fra Hirtshals, Strandby, Frederikshavn og Skagen, og efterhånden havde FF næsten alle fartøjer i Nordjylland som leverandører. Derfor besluttede bestyrelsen i 1987 at modernisere anlægget for 10 mio. kr.

»Det er godt nok mange penge at investere i en krisetid, men når vi har taget flere leverandører ind, og det har givet et godt resultat, så må vi også være parate til at foretage de nødvendige investeringer,« lød det i beretningen fra et medlemsmøde i 1987.

Nye tider

I 1981 fik FF eget laboratorium og begyndte i langt højere grad at udvikle specialprodukter.

Det var ligeledes årtiet, hvor der blev indført kvalitetsafregning samt PC-overvågning.

1980

Fiskemelsfabrikken Hanstholm af 1973 skifter navn til Fiskernes Fiskemelsfabrik Hanstholm a.m.b.a.

1981

Fiskernes Fiskemelsfabrik Hanstholm overtager Superfos' fabriksanlæg og skifter navn til Fiskernes Fiskemelsfabrik a.m.b.a.

1985

Overtager Superfos Nordjylland

1982

Uni-Fisk stiftes

1983

Nielsens Fiskeeksport stiftes

1988

Essi stiftes

1990'erne

Rekordomsætning trods hård start

Starten af 1990'erne lovede på ingen måder godt, men alligevel endte året med, at FF for første gang rundede en omsætning på 1 mia. kr.

FF boomed internationalt

I dette årti var der fem fiskemelsfabriker tilbage i Danmark. FF's adm. direktør Werner Broberg og direktøren for fiskemelsfabrikken i Esbjerg valgte at tage på fælles eksportfremstød i Fjernøsten under navnet »Two Danes on top of the World.« I løbet af 1990'erne steg eksporten til 75 procent af FF's samlede produktion. Der var en stadigt stigende efterspørgsel efter kvalitetsprodukter, og det var netop, hvad FF kunne tilbyde, bl.a. med deres specialmel.

Efterspørgslen efter specialmel var fortsat stigende, og her vises udsækningsmaskinen, der erstattede, at melsækkene skulle fyldes manuelt op med de 50 kg fiskemel!

1993

Fiskernes Fiskemelsfabrik a.m.b.a. omdannes til et aktieselskab, Hanstholm Fiskemelsfabrik A/S

Swe-Dan Seafood AB

For første gang i FF's historie etablerede virksomheden sig udenlands i 1999. Det skete, da den sammen med Väst kustfisk SVC overtog Astrid Seafood i Sverige med hver 50 % ejerandele og ændrede navnet til Swe-Dan Seafood. I dag er virksomheden kendt under navnet Scandic Pelagic Västervik.

DANISH FISH MEAL AND FISH OIL USED BY FISH FARMS AROUND THE WORLD

Welcome to this newsletter about the manufacturing companies Esbjerg Fiskeindustri (999) and FF of Denmark (FF). Denmark's fish meal and fish oil industry, whose products are used around the world, is the predominant producer within the E.C. and internationally, Denmark comes in sixth place. Danish fish meal and fish oil are used in a wide range of sectors - spanning from fish farming through the food industry to various forms of adapted feed supplements for poultry, cattle, piglets, pigs, fur animals, etc. Besides prescating Esbjerg

Fish meal and fish oil from 999 and FF are known and used by fish farmers around the world. About 3/4 of the companies' production goes to markets outside their home country Denmark. Fish farmers have accounted for the biggest growth in consumption of fish meal in

previous year. Today, about 15 per cent of the total world production of fish and crawfish comes from fish farms, and 30 per cent of the world's production of fish and crawfish is expected to come from fish farms by the end of the century.

Globally in 1990, fish farms used 873,000 tons of fish meal to produce about 2 million tons of fish and crawfish. Read more about the use of products from 999 and FF in this newsletter.

Miljøet i fokus

- 1993: FF fik som den første danske fiskemelsfabrik en total miljøgodkendelse af hele produktionsanlægget
- 1995: FF modtog verdens første ISO 9003 certificering af en fiskemelsfabrik
- 1998: FF modtog miljøcertifikatet ISO 14001, igen som verdens første fiskemelsfabrik

»Certifikaterne er et klart signal om, at virksomheden betragter begreber som kvalitet og miljø som meget væsentlige for vores produktion,« sagde tidligere bestyrelsesformand Jørgen Ottesen dengang.

1997

Astrid Seafood etableres i Västervik

1999

FF Skagen og Väst kustfisk SVC overtager Astrid Seafood med hver 50% ejerandele og ændrer navnet til Swe-Dan Seafood

STIFTER AF FF:

»Det var en god tid«

Ud af de fiskere, der var foregangsmænd i dannelsen af Fiskernes Fiskeindustri, er det så vidt vides kun 94-årige Poul Christensen, der lever den dag i dag. FF Nyt var med, da bestyrelsesformand for FF Skagen, Jens Borup, tog på besøg hos ham i anledning af jubilæet. Og det var et yderst glædeligt besøg af slagsen, da de to fiskere har en ganske særlig historie sammen.

Poul Christensen var sengeliggende grundet sygdom, da vi besøgte ham – men det skulle bestemt ikke stå i vejen for at få en snak om de gode gamle dage!

Poul Christensen i sine unge dage, da han var marinesoldat.

Både Poul Christensen og Jens Borups øjne strålede af gensynsglæde, da de mødtes til en snak om de gode gamle dage. Det var nemlig hos Poul Christensen, at Jens Borup tog sin første hyre som fisker, 15 år gammel og netop ankommet til Skagen.

»Dengang gik man bare ned og spurgte, om de manglede en kokkedreng. Og det endte så med, at jeg var hos Poul i sammenlagt tre år som kokkedreng og fisker,« siger Jens Borup.

Vi skal imidlertid starte med at spole tiden en smule længere tilbage, nemlig til dengang, hvor Poul Christensen var med til at stifte Fiskernes Fiskeindustri. »Det var ham, vi kaldte "Søren Fanden-

vold", der havde en ide (Søren Hougesen, red.). Han var foregangsmand, men blev kostet væk – men han havde alligevel gnisten hele vejen igennem,« husker Poul Christensen.

Den lille gruppe af modige fiskere lykkes med at få flere med sig, og i 1960 startede Fiskernes Fiskeindustri.

»Det var en god tid! Det gik op og ned, og der var nok at se til, men vi tog det, som det kom. Det var vi nødt til,« siger Poul Christensen.

Lærte Jens Borup om sammenhold

Og de værdier, han var med til at bygge FF på, sørgede han for at give videre.

»Jeg husker tydeligt alt det, du gik og lærte mig om, at vi skulle sørge for at holde sammen,« siger Jens Borup. »Vi holder stadig sammen om tingene – og

se hvad det er blevet til i dag,« fortsætter han.

Det at have været med til at stifte FF er da også noget, der har en helt særlig plads i Poul Christensens liv. Derfor nyder han også at læse i den jubilæumsbog, der blev skrevet i anledning af FF Skagens 50 års jubilæum for ti år siden.

»Jeg bliver godt nok lidt stolt, når jeg sidder og læser i den,« siger Poul Christensen.

Et glædeligt gensyn

»Det var fantastisk,« siger Poul Christensen om gensynet med sin tidligere kokkedreng, da tiden er kommet til at sige tak for i dag.

»Også for mig Poul – det kan du tro,« siger Jens Borup.

Poul Christensens skib S 240 Traal pryder væggen på plejehjemmet i Sæby. Dengang gik han også under navnet Traal Poul.

Bestyrelsesformænd og direktører 1960-2020

Bestyrelsesformænd

1960-1963	Søren Hougesen
1963-1965	Marius Antonsen
1965-1973	Anker Sørensen
1973-1984	Erik Aaen
1984-1998	Kurt Strøm
1998-2007	Jørgen Ottesen
2007-	Jens Borup

Forretningsførere og direktører

1960-1962	Leif Rehn, forretningsfører
1962-1968	Aage Christensen, forretningsfører
1968-2003	Werner Broberg, forretningsfører og fra 1972 adm. direktør
2003-2013	Morten Broberg, adm. direktør
2014-	Johannes Palsson, adm. direktør

2000'erne

Verdens reneste fiskeolie

Dette årti bar præg af store investeringer. Den absolut største lød på 30 mio. kr. til et nyt anlæg til at rense fiskeolie for dioxin. Dette skabte stor opmærksomhed både i Danmark og internationalt og blev omtalt som en pionerindsats. Fiskemelsbranchen blev hermed den første, der fandt frem til en metode til at fjerne dioxiner fra naturens kredsløb, og fiskeolien herfra var, og er fortsat i dag, den reneste fiskeolie i hele verden.

Det vakte imidlertid mindst lige så stor opsigt og undren, da der fra politisk hold blev sat en stopper for at sælge fiskeolien til human ernæring. Ifølge et EU-direktiv måtte en virksomhed, der fremstiller produkter til dyrefoder, ikke indenfor de samme rammer producere til mennesker. I stedet blev der årligt importeret for 150 mio. kr. fiskeolie med ringere kvalitet.

»FF Skagen har vist, at det kan betale sig at tilpasse sig tidens krav og investere i fremtiden. Virksomheden ser rigtigt, når den investerer højteknologisk,« sagde daværende Fødevareminister Hans Christian Schmidt ved indvielsen af det nye renseanlæg til fiskeolie.

Færre andelshavere fra flere nationer

I 2003 blev IOK systemet indført på industrifisk, i dag kaldet proteinfisk, hvilket fik antallet af skibe i den danske flåde til at falde. Fiskeripolitisk skabte det stor

ro efter mange år med for stor en flåde til de faldende fiskekvoter. Det medførte dog også, at antallet af andelshavere faldt kraftigt i slutningen af dette årti. Til gengæld var der nu andelshavere fra fem nationer.

Certificeringer og godkendelser

2001: ISO 9001

2005: Godkendt til at fremstille og eksportere fiskemel til økologisk opdræt af fisk og dyr til det britiske og franske marked – som den første i branchen udenfor Storbritannien

2008: ISO 22000 – igen som verdens første fiskemelsfabrik

2009: MSC certificering (Marine Stewardship Council)

Der kom igennem 00'erne væsentligt flere svenske andelshavere.

2005
 Overtager
 Ängholmens
 i Sverige

2008
 HF Transport og Fiskehandel
 overtager Kim Sørensen
 Fiskehandel

2003
 Swe-Dan Seafood Gotland etableres med Swe-Dan Seafood som ejere af 30% og Gotland Läns Fiskeriförsäkrings- bolag som ejere af 70%

2007
 Pelagic Skagen grundlægges som fusion mellem Havfisk og P. Anthonisen Fiskeeksport

2008
 Skagerak Pelagic dannes som en fusion af Erik Taabel Fiskeeksport og den pelagiske produktionsdel af Skagerak Fiskeeksport, som forinden fusionen overtager Essi og Uni-Fisk

2010'erne

I 2011 fik FF ny administrationsbygning på Havneavgvej 5. I 2019 flyttede Scandic Pelagics administration ind på samme adresse, så koncernen fik fælles hovedsæde.

Opkøb, konsolidering og etablering

Udviklingen har ikke stået stille i det seneste årti, som har båret stort præg af opkøbet af en af konkurrenterne samt samling af sildeindustrien i Danmark og Sverige.

I 2017 og 2018 slog FF rekord i hhv. råvaretilførsler og omsætning.

Fra a.m.b.a. til A/S

Da antallet af andelshavere var højest, var der 180. I 2013 var der 100 tilbage, hvoraf kun de 27 var aktive. Faldet skyldtes blandt andet, at mange af bådene var »købt sammen,« efter IOK systemet blev indført. Derfor blev Fiskernes Fiskeindustri til et aktieselskab under navnet FF Skagen A/S. FF Skagen Fond blev majoritetsejer. Formålet med omdannel-

sen var at fastholde selskabet som en nordjysk baseret virksomhed med produktion og arbejdspladser i Skagen.

Overtog Hanstholm Fiskemølsfabrik

Da antallet af fiskemølsfabrikker i Danmark var på sit højeste, var der 19. I dette årti var der kun tre tilbage, og i 2014 kun to. Da købte FF nemlig Hanstholm Fiskemølsfabrik.

»Formålet med overtagelse af aktiemajoriteten i Hanstholm Fiskemølsfabrik A/S er en yderligere konsolidering af vor virksomhed og dermed en styrkelse af vores position på verdensmarkedet,« udtalte CEO Johannes Palsson dengang. Indtil overtagelsen var virksomheden ejet af den færøske fiskemølsfabrik P/F Havsbrún og den russiske foderstofkoncern Sudrugvesto. Med købet overtog den færøske ejer 17 procent af aktierne i FF Skagen fra Fonden.

Medejere af fisketransportvirksomhed

I 2015 overtog FF HF Transport og Fiskehandel samt Frølund Transport i Sverige. Sammen blev Rygaard Fisketransport etableret med Gert Rygaard som direktør for foretagendet, som råder over

2013 Fiskernes Fiskeindustri a.m.b.a. omdannes til aktieselskab, FF Skagen A/S

2014 Overtager Hanstholm Fiskemølsfabrik

2015 Overtager HF Transport og Fiskehandel A/S samt Frølund Transport i Sverige
Etablering af Rygaard Fisketransport

2018 Stiftelse af Skagen Stevedore

2011 Skagerak Pelagic overtager alle aktiver i konkursboet efter Pelagic Skagen

2015 Swe-Dan Seafood overtager Paul Mattsson AB

2016 Swe-Dan Seafood koncernen skifter navn til SweDen Pelagic

2017 SweDen Pelagic Västervik overtager Nielsens Fiskeeksport.
FF Skagen overtager Skagerak Pelagic

2018 Scandic Pelagic dannes ved fusion af den danske aktivitet i Swe-Den Pelagic og Skagerak Pelagic. Alle selskaber i koncernen skifter navn til Scandic Pelagic i Danmark og Sverige.

2019 Scandic Pelagic overtager Scandic Pelagic Västervik
Scandic Pelagic Ellös overtager MP Produkter

Scandic Pelagics logo er inspireret af Nielsens Fiskeeksports tidligere logo og symboliserer samlingen af tre ledende sildevirksomheder i en koncern.

35 lastbiler og 130 trailere til transport af fisk og fiskeprodukter.

Samlede sildeindustrien under Scandic Pelagic

I 2018 blev Scandic Pelagic dannet som en samling af sildeindustrien. Scandic Pelagic ejes 70% af FF Skagen og 30%

af Väst kustfisk SVC – de svenske samarbejdspartnere fra 1999 og frem. Det nye selskab er Europas største sildefabrik indenfor syrnede sild.

I den forbindelse bevirkede en stærk opbakning fra nye og gamle aktionærer, at FF Koncernen lykkedes med en kapitaludvidelse på knap 100 mio. kr., som

skulle medfinansiere købet af Skagerak Pelagic og Nielsens Fiskeeksport i Aalbæk, som blev konsolideret med Sweden Pelagic under det nye, fælles navn Scandic Pelagic.

»Vi synes, det er utrolig dejligt, at vi nu er et samlet selskab på havnen, som både køber sild til konsum og andre arter til

Foto: Caaba Labancz

Finsortering af sildefileter i Aalbæk

Foto: Caaba Labancz

Travlhed hos Scandic Pelagic i Skagen

Foto: Caaba Labancz

Omrøring i fuld gang hos Scandic Pelagic på Ellös

Foto: Caaba Labancz

Friske sild til Scandic Pelagic i Västervik

FF Skagens nye losseanlæg blev indviet i 2018.

mel og olie. På denne måde letter vi processen for fiskerne, og samtidig sikrer vi fuld udnyttelse af silden, for det skal ikke være nogen hemmelighed, at afskær fra sildefabrikken er en vigtig del af råvaregrundlaget på FF siden,« sagde CEO Johannes Palsson dengang.

Effektivisering og energiforbrug

I 2016 foretog FF Skagen den største investering i virksomhedens historie, da de renoverede maskinparken i Skagen for

75 mio. kr. og i Hanstholm for 25 mio. kr. Fokus lå på effektivisering og reduktion af energiforbrug.

I 2018 blev FF's nye indendørs losseanlæg indviet. Losseanlægget er en væsentlig opgradering af det tidligere med hensyn til lossehastighed, håndtering af vandmasser, mere skånsom behandling af fisken og ikke mindst arbejdsmiljø og miljø. Det var ligeledes i 2018, at produktionen i Skagen nedbragte energiforbruget med fem procent, og det gav dem blod på tanden til yderligere reduktion af energiforbruget i de følgende år.

Senere samme år blev der indgået kontrakt om 60.000 km² af den forestående havneudvidelse, etape 3.

Startede containerdrift på havnen

I 2018 startede FF, i samarbejde med rederiet MSC, containerdrift på Skagen Havn. Formålet var at skabe en direkte rute fra Skagen Havn via Bremerhafen og videre ud i resten af verden. Tidligere skulle alt gods transporteres via lastbil til enten Aarhus eller Fredericia for at få det afskibet med MSC. Den nye containerterminal er et tilbud til alle nordjyske virksomheder, og i 2019 håndterede stevedorevirksomheden 8200 containere.

2010-2020 i tal

- Det er rekordernes årti: I 2017 nåede tilførslen 613.000 tons, og i 2018 blev koncernens omsætning 2,9 mia. kr.
- FF's fokus på uddannelse øges, og i 2019 var der hermed 13 lærlinge i FF Koncernen.

Foto: Ole Iversen

Under den rekordstore renovering af maskinparken fik fabrikken her i Hanstholm ny spildvarmeinddampere og to ekstra centrifuger samt fokus på flaskehalse i produktionen. I Skagen fik de blandt andet nye kogere og nye pressere.

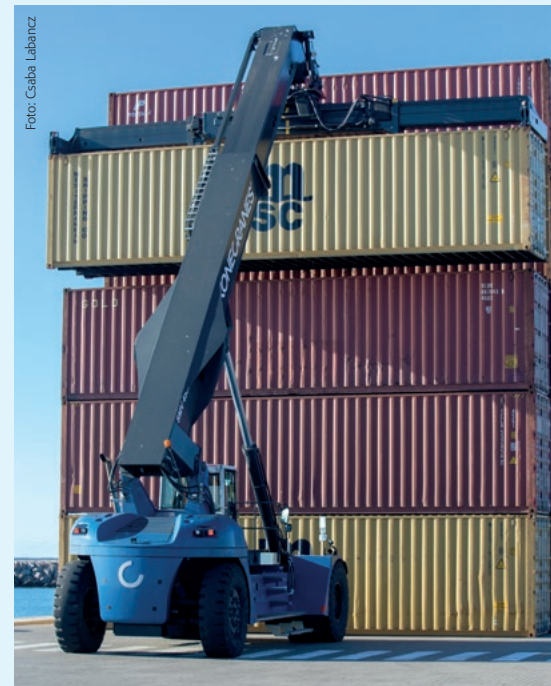

Foto: Csaba Labancz

Skagen Stevedore blev etableret i 2018 i samarbejde med rederiet MSC.

»Vi skal bidrage til at brødføde verdens voksende befolkning«

»De første gange fik vi nej, men det hørte vi ikke - og så endte det med, at vi fik dem overbevist om, at det var en god ide.« Sådan lød det fra FF Skagens CEO Johannes Palsson tilbage i 2018, da virksomheden i samarbejde med MSC lykkedes med at etablere containerterminal på Skagen Havn. Og dette citat er meget sigende for manden ved roret i FF Skagen.

Johannes Palsson er visionær, storsindet, og så er han en ukuelig optimist, der som ovenstående viser, ikke bare accepterer et nej. Hvis ideen er god nok,

går han hele vejen, og det med en politikers taleevner og en skarphed, der får tvivlerne til at blive overbevist om hans sag.

På disse sider får vi et indblik i Johannes Palssons liv og et kig ud i fremtiden og virksomhedens visioner, set gennem den islandske leders øjne.

Johannes Palsson

- Født 1959
- Islænding
- Uddannet maskin- og produktionsingeniør fra Aalborg Universitet
- CEO i FF Skagen siden 2014

»Det er nødvendigt med et større fokus på at skaffe nødvendig viden om, hvordan Nordatlanten høstes på bedste bæredygtige vis,« siger Johannes Palsson.

Islænding med international erfaring og rødder i Danmark

Johannes Palsson har hele sit professionelle liv beskæftiget sig med fiskeindustrien, såvel hjemme i Island som internationalt. FF Skagen er imidlertid ikke hans første møde med Danmark.

»Første gang jeg kom til Danmark var på en rejse – og det var faktisk der, jeg blev forlovet med min kone,« fortæller Johannes Palsson med et smil. Han var dengang blot 18 år gammel, men Elisabeth Benediktsdottir var, og har lige siden været, hans livs store kærlighed.

Tre år senere flyttede parret til Danmark for at uddanne sig på Aalborg Universitet, og i denne periode kom datteren Boel til.

Herefter flyttede familien Palsson tilbage til Island i 1987, og i denne »mellem-liggende periode«, til Johannes Palsson kom tilbage til Danmark og FF Skagen i 2014, skete der i grove træk dette:

Han fik sønnerne Pall og Jon. Han boede og arbejdede 21 år på Østkysten af Island, blandt andet som produktionsdirektør i Sildarvinnslan, som er Islands største producent af sild, makrel, fiskemel og

-olie, samt som produktionsdirektør for Aker Seafoods i Norge.

I 2014 kom tiden så til at prøve kræfter med jobbet som CEO i FF Skagen. Det gav også god mening privat set, da alle parrets tre voksne børn, ligesom deres forældre, var taget til Danmark for at studere på Aalborg Universitet. Nu er hele familien samlet i Nordjylland og tæller i dag også fire børnebørn.

»Så nu er vi danskere,« konstaterer Johannes Palsson med et smil.

Johannes Palsson om FF Skagen – nu og i fremtiden

Medarbejderne er kernen i FF

»Hele FF Skagen koncernen bygger på en meget stærk historie og tradition, båret frem af vores fantastiske dygtige medarbejdere. De er kernen i det hele og har vist sig at være utroligt tilpasningsdygtige ved alle vores samlinger af koncernen. Tilpasningsdygtighed er utroligt vigtigt i denne branche, da både naturen, politik og en lang række øvrige forhold går op og ned.

Vi skaber værdi af marine ressourcer

En af de primære målsætninger for vores koncern er, at al indkøbt fisk bliver udnyttet 100 % – silden i Scandic Pelagic bliver til fantastiske filetter og afskæret herfra til mel og olie sammen med alle de arter, der ikke bliver anvendt direkte til konsum, men som i sidste ende også bliver til fantastisk gode madvarer til mennesker ved at blive tilsat i foderet til de dyr, vi ernærer os ved.

FN's verdensmål

Det bringer mig til en utrolig vigtig pointe om fremtiden, nemlig at verden på sigt skal brødføde 10 mia. mennesker. Det skal gøres både smart og bæredygtigt. Havet udgør 70% af jordens overflade, og vi ønsker at være med til at skabe en større forståelse for, at det er et fantastisk fødekammer, som skal høstes på alle hylder. På den måde er vi med til at opfylde to af FN's 17 verdensmål; nemlig at være med til at stoppe sult samt at høste bæredygtigt fra havet.

Bæredygtigt fiskeri med nyeste teknologi

Det er en selvfølge, at havet skal høstes på bæredygtig og ansvarlig vis. Det ligner i FF Skagens DNA. Bæredygtighed handler om balance – ikke at høste for meget, men heller ikke for lidt. Vi ønsker at rejse en diskussion omkring, hvorvidt vi i virkeligheden underfisker havets ressourcer. Vi ved, at biologerne sidder med en stor viden om havet, men vi stiller os

meget kritiske overfor, hvorvidt deres viden kan folde sig korrekt ud i de besnærende rammer, som de nuværende metoder og modeller stiller op.

En ting er bæredygtighed i havet, en anden ting er bæredygtighed på vores fabrikker, som vi lægger stor vægt på. Vi har investeret i fornyelse af produktionen med fokus på reducere af energi- og CO₂-aftryk, og vi vil i fremtiden fortsat holde skarpt øje med nye tiltag, der kan reducere vores CO₂-aftryk yderligere.

Fremtiden er lys

Det er vanskeligt at spå om fremtiden, og vi er på en rejse, der går op og ned. Jeg er alligevel sikker på, den tegner lys for FF Skagen. Vi vil gøre alt for at udnytte havets fantastiske ressourcer maksimalt. Vi skal blive ved med at udvikle det, vi er gode til, men også tage nye teknologiske metoder i fremtiden ind,« siger CEO Johannes Palsson.

Historien om FF Skagen startede helt tilbage i 1957, hvor en lille gruppe lokale fiskere oprettede »Spareforeningen for oprettelse af fiskernes egen fiskeindustri i Skagen.«

Her blev det vedtaget, at fiskerne skulle indbetale en procentdel af værdien af deres landinger. Hvis ikke der senest to år efter oprettelsen var indgået aftale om køb eller opførelse af en fiske-melsfabrik, måtte fiskerne trække de opsavede midler ud af spareforeningen igen.

De nåede det lige akkurat, for knap to år senere, den 5. december 1959, indgik i alt 30 fiskere aftale om køb af Skagen Fiske-melsfabrik på Buttervej for 1,2 mio. kr.

Fire timer efter denne aftale blev indgået, stiftede de Fiskernes Fiskeindustri a.m.b.a. Stærkt gik det – og det har det faktisk gjort lige siden!

Hvis du vil vide mere om, hvordan det sidenhen er gået med FF, så sæt dig endelig godt til rette med denne jubilæumsudgave af FF Nyt og dyk ned i en historie om ildsjæle, sammenhold, sats, vedholdenhed og ihærdighed.

Foto: Casaba Labancz

Foto: Casaba Labancz

Arkivfoto

Foto: Casaba Labancz

Foto: Casaba Labancz

Foto: Casaba Labancz

FF Nyt udgives af FF Skagen A/S. Havnevagtvej 5, 9990 Skagen · Mail: ff@ffskagen.com · Tlf. +(45) 9844 1100.
Redaktionsudvalg: Jens Borup, Lærke Worsøe, Lars Leer, Johannes Palsson, Poul R. Poulsen og Thomas Rasmussen

Fotos, hvor ingen andre er nævnt, Bo Hellum samt Lokalhistorisk Arkiv Skagen og privatbilleder.

FF Nyt kan også ses på hjemmesiden: www.ffskagen.com · Find FF Nyt under: »PRESSE«, hvor også tidligere udgaver findes · Tryk: Skagen Bogtrykkeri.